

Nýtt gassfund nær markið

Jan Müller

Franska oljufelagið Total hevur gjørt enn eitt gassfund vestan fyri Hetland. Hetta sigur felagið frá í tíðindaskrivi. Talan er um eitt fund ikki so langt frá Laggan og Tormore gasskeldunum, sum felagið er í ferð við at útbyggja til framleiðslu. Hesi liggja ikki so langt frá føroyska markinum.

Nýggjasta fundið Edradour kemur væl við hjá felagnum og tess partnara DONG. Total er fyristøðufelag og eigur 75%, meðan Dong eigur hini 25%. Total er júst í ferð við ta fyrstu gassútbyggingina vestan fyri Hetland, sum er mett at kosta umleið 20 milliardir krónur. Fyrsta gassið er væntað í 2014. Í løtuni verður ein risastór gassverksmiðja bygd í Hetlandi at taka ímóti gassinum. At nýggj gassfund verða gjørd í grannalagnum kemur væl við, tí hesi kunnu so bindast uppí høvuðsbúnaðin á Lagganfeltinum. Tað ger so stóru íløguna tryggari.

Hetta eru eisini góð tíðindi fyri føroyska oljufelagið Faroe Petroleum, sum herfyri fekk tillutað eitt leitið loyvi nærhendis Edraourfundinum, kallað Aileen. Hetta loyvi hevur Faroe Petroleum saman við týska felagnum EON. FP er fyristøðufelag og hava bæði feløgini 50% ognarlut hvør. Graham Stewart, stjóri í Faroe Petroleum er hjartskygdur um Aileen, sum liggur tætt við eitt annað loyvi hjá felagnum, Freya, ið helst verður borað í næstu framtíð. Mett verður at har er heldur olja enn gass.

jan@sosialurin.fo

Fleiri krøv til oljufeløg men einki boribann

BORING Bretskir tinglimir mæla til at seta í verk nýggj krøv í sambandi við oljuleiting á djúpum vatni í Norðsjónum og vestan fyri Hetland fyri at forða fyri eini umhvørvisvanlukku lík henni í Meksikoflógvannum. Teir eru tó ímóti at seta í verk fullkomið bann móti boring.

Jan Müller

Hetta stendur í eini frágreiðing, sum ein bretska tingnevnd júst hevur latið úr hondum, eftir at Greenpeace herfyri fór í rættin í London fyri at banna øllum framtíðar boringum á djúpum vatni. Frágreiðingin kemur eisini til ta niðurstøðu, at eitt fullkomið bann móti boring á djúpum vatni fer at undirgrava framtíðar orkutrygdina í Bretlandi. Tí verður ikki tikið undir við kravinum frá Greenpeace, men kortini mælir frágreiðingin oljumyndugleikunum til at endurskoða nógvar av treytunum, sum oljufeløgini í dag virka undir.

Frágreiðingin finst at oljuíðnaðinum fyri ikki at vera nóg nógv á varðhaldi í slíkum førum sum Macondo-óhappinum í Meksikoflógvannum. Eisini verður ávarað ímóti, at Bretland fer at hava trupulleikar at tackla eitt óhapp av sama slag sum tað í Meksikoflógvannum verður einki munagott gjørt fyri at endurskoða umhvørviskrøvini.

– Stórir ivi er um, hvussu væl egnað verjuútgjerd móti oljudálking er í einum veðurbardum øki sum havið vestan fyri Hetland stendur í frágreiðingini.

Oljublaðið Uppstream endurgevur bretska olju-málaráðharran Chris Hume fyri at siga, at hann er sera fegin um frágreiðingina og hennara mongu niðurstøður og tilmæli, ikki minst nú frágreiðingin sigur, at tað er ikki haldbart at banna boring á djúpum vatni.

Prógva størri peningatrygd

Ein av tilráðingunum frá tingnevndini er, at tað verða sett størri krøv til oljufeløgini, tá tey í framtíðina fáa tillutað leitið loyvi á djúpum vatni, eitt nú at tey kunnu prógva, at tey eru før fyri at rinda fyri at rudda upp eftir møguligar dálkivanlukkur.

– Vit viðganga, at slík nýggj krøv kunnu gera tað dýrari at gera íløgur í framtíðar olju- og gassframleiðslu í

Krøvini til boring á djúpum vatni vestan fyri Hetland fara í framtíðini at vera herd, tó at boring ikki verður bannað. Áhugavert verður at frætta, hvat føroyskir oljumyndugleikar fara at fyrir taka sær í so máta. Men vanlukkan í Meksikoflógvannum hevur longu fingið avleiðingar fyri boring við Føroyar. Áðrenn ENI av álvara fór undir at bora í heyst var trygdarventilurin broyttur og uppgraderaður fyri tiggjutals milliónir krónur.

bretskum øki og heita tí á skattamyndugleikarnar at hava hetta í huga í sambandi við skatting av oljuvirksemi á slíkum leiðum sigur orkumálaráðharrin.

Meðan oljuvinnan tekur væl ímóti frágreiðingini sum heild, so stendur Greenpeace spyrjandi. – Henda frágreiðingin kemur við nógvum orsökum til, at tað er rætt at banna boring, men kortini er niðurstøðan júst tann øvugta sigur eitt umboð fyri Greenpeace sambært Uppstream.

Ein av niðurstøðunum hjá tingnevndini er, at bretska reglurnar fyri endurgjalds-ábyrgd eru ikki nóg greiðar, og at tað í ringasta føri kann henda, at tað verður skattagjaldarin, sum kemur at gjalda gildið eftir eina vanlukku og ikki oljufeløgini.

Frágreiðingin setur tí eisini eitt stórt spurnartekin við upphæddina at veita

trygd móti dálking hjá fyristøðufeløgnum, sum í dag er uppá 250 milliónir dollarar.

Herfyri kunngjórði bretska blaðið The Guardian partar úr eini umhvørvisfrágreiðing, sum oljufelagið Chevron hevði gjørt til bretska myndugleikar í sambandi við tess nýggjastu boring á Lagavullinleiðini norðan fyri Hetland og skamt frá føroyska markinum. Í frágreiðingini verður sagt, at skuldi ein vanlukka komið fyri av sama slag sum hon í Meksikoflógvannum so hevði tað fingið álvarsligar fylgjur fyri umhvørvið og oljan hevði rokkið bæði Føroyum og Noregi umframt Bretlandi. Skuldi tað ringasta hent, so hevði felagið ikki verið ført fyri at stegða eini umfatandi dálking.

Seinasta frágreiðingin tekur nettupp útgangsstøði út frá tí ringasta sum kann henda. So heldur enn at

banna boring kemur hon til nógvar tilráðingar um, hvussu ídnaðurin kann fyrirbyggja eini vanlukku. Og tað verður nú upp til oljumyndugleikarnar at seta hesar tilráðingar í verk so ella so.

Føroyar læra av bretum?

Ein reyður tráður gjøgnum seinastu frágreiðingina frá bretska tingnevndini er, at tað aftur og aftur verður víst til veðurbardu økini vestan fyri Hetland, sum jú í mongum førum eru meinlik teimum á føroyska landgrunninum. Í løtuni er bretska oljuíðnaðurin í ferð við at menna tryggari og betri skipanir til útgerðina á havbotninum eftir vanlukkuna í Meksikoflógvannum – eisini ein menning, sum oljufeløg, ið arbeiða í føroyskum øki í framtíðini, kunnu gera sær dælt av.

Nakað líknandi hava vit longu sæð í verki, tá ENI, eftir at tað hevði sett hol á Anne Marie brunnin í heyst, steðgaði boringini fyri at uppgradera alla trygdarventilútgjerdina á havbotninum.

Í hvønn mun nýggju bretska krøvini til oljuleiting á djúpum vatni vestan fyri Hetland eisini fara at fáa føroyska oljumyndugleikar at endurskoða sínar reglur og skipanir og uppgradera síni krøv sigur henda søga einki um – enn. Tað verður tó áhugavert at fylgja við í hesum.

Øll frágreiðingin hjá bretska tingnevndini, sum tykist at hava fingið góða móttøku sambært Shetland Times, er at finna her: <http://www.publications.parliament.uk/pa/cm201011/cmselect/cmenergy/450/45002.htm>

55jan@sosialurin.fo